

wordt geacht en ook als juridisch houdbaar wordt gezien. Na deze periode wordt geadviseerd natuuronderzoek te herhalen om een actueel beeld van (potentiële) beschermde natuurwaarden te krijgen. Er is onderzocht:

- of het gebied potentie heeft als leefgebied van soorten die een strikt beschermde status hebben in de Wnb en de provinciale interpretatie;
- voor welke functies het onderzoeksgebied voor betreffende soorten in aanmerking komt;
- of vervolgonderzoek naar de aanwezigheid van beschermde flora en fauna nodig is.

Op basis van het veldbezoek en de aanvullende literatuurgegevens wordt in hoofdstuk Resultaten per soortgroep besproken welke ecologische potenties voor het onderzoeksgebied van belang zijn. Wanneer onder de Wnb beschermde soorten niet genoemd worden, impliceert dit dat voorkomen op basis van voorliggend onderzoek uitgesloten wordt. Bij iedere soort die hieronder wordt besproken is aangegeven in welke mate van waarschijnlijkheid sprake is van aanwezigheid. Hierbij is gebruik gemaakt van de volgende driedeling zoals in Moerland & De Baerdemaeker (2012):

- vastgesteld: tijdens een recent uitgevoerde inventarisatie is de aanwezigheid van de soort in het onderzoeksgebied aangetoond;
- waarschijnlijk: op basis van de actuele regionale verspreiding en de aanwezigheid van voor de soort op het oog geschikte habitat, wordt de kans op aanwezigheid groot geacht;
- mogelijk: vanwege de aanwezigheid van voor de soort op het oog geschikt habitat kan voorkomen van de soort op de voorhand niet worden uitgesloten.

Specifiek wordt hier ingegaan op de soortgroep vogels. Met de inwerkingtreding van de Wnb is ten aanzien van de vogels de duurzame staat van instandhouding van de betreffende soort een belangrijke rol gaan spelen. Hier volgt de Wnb (Artikel 3.1, lid 5) de Europese Vogelrichtlijn. Op provincieniveau wordt nader bepaald voor welke vogelsoorten verstoring met verminderd broedsucces van wezenlijke invloed kan zijn op de gunstige staat van instandhouding van de betreffende soort. Voor deze soorten wordt een zware toetsing middels ontheffingen verlangd. Tot op heden (april 2017) is door de Provincie Zuid-Holland geen lijst met vogelsoorten gepubliceerd. Bureau Stadsnatuur heeft een inschatting gemaakt welke soorten relevant kunnen worden bij ruimtelijke ontwikkelingen en is hierover ook in overleg met het bevoegd gezag. Het betreft soorten die als broedvogel in Zuid-Holland voorkomen en waarvoor onder de Flora- en faunawet reeds een jaarronde bescherming gold, aangevuld met soorten die op basis van actuele gegevens een ongunstige staat van instandhouding (negatieve populatietrend en/of een kleine, kwetsbare populatie) kennen en waarvoor derhalve gemitigeerd of gecompenseerd zou moeten worden in geval van ruimtelijke ontwikkeling en beheer. Bij voorliggende quick scan is gebruik gemaakt van deze lijst (opgenomen in de Bijlage).

Figuur 2. Deel van het Leeuwenhoekpark na herinrichting.

Resultaten

Beschrijving plangebied

Voor gebiedsbeschrijving wordt verwezen naar Moerland & De Baerdemaeker (2012) en Moerland (2015). Het gebied wordt gekenmerkt door intensiever gebruik dan ten tijde van de eerdere quick scans. Nog uit te geven terreinen met struweel of grasland zijn schaars. Het project Onsluiting Bioscience Park heeft aan de zuidrand het beeld drastisch gewijzigd. Aan de oostkant heeft een grasveld naast het LUMC plaatsgemaakt voor gebied met prairiegrassen, het terrein rondom De Stal is ingericht als het Leeuwenhoekpark en is dit voorjaar in afrondende fase (Figuur 2).

Flora

De vervanging van de Ffwet voor de Wnb heeft drastische gevolgen met betrekking tot de flora. Werden er in 2015 tien beschermde soorten vaatplanten (potentieel) aanwezig bevonden in het Bioscience Park, onder de Wnb zijn beschermde soorten niet te verwachten. De nieuwe soortenlijst bevat doorgaans (zeer) zeldzame soorten die nauwelijks in urbaan gebied voorkomen.

Voorheen beschermd waren onder meer diverse soorten muurplanten en orchideeën; onder de Wnb hebben deze soorten hun beschermde status nagenoeg allemaal verloren. Voor de enkele typische muurplanten die in de nieuwe natuurwet wel hun beschermde status hebben behouden, is binnen het plangebied geen geschikt leefgebied vastgesteld. Dit geldt voor onder meer Schubvaren *Asplenium ceterach* en Muurbloem *Erysimum cheiri*. Plekken met een goed ontwikkelde muurvegetatie zijn nagenoeg afwezig.

Ongewervelden

De enige beschermde ongewervelde soort relevant voor dit deel van Zuid-Holland, is een zoetwatermollusk: de Platte schijfhoren *Ansisus vorticulus*. In het Bioscience Park komt de soort niet (meer) voor, zoals besproken door Moerland (2015b).

Vissen

De drie besproken soorten door Moerland (2015b) hebben alle onder de Wnb hun beschermde status verloren. De Grote modderkruiper *Misgurnus fossilis*, beschermd in de Wnb in de categorie 'andere soorten' is vooralsnog niet bekend uit Leiden. Voorkomen in het Bioscience Park is onwaarschijnlijk, gelet op regionale verspreiding en ontbreken van geschikte watergangen die (ook historisch gezien) potentie kunnen hebben.

Vogels

In eerdere quick scans werden zeven soorten vermeld waarvoor de nesten een jaarrond beschermde status genoten onder de Flora- en faunawet. Deze soorten genieten onder de Wnb een zware toetsing bij ruimtelijke ontwikkelingen, wanneer sprake is van mogelijke aantasting van de (regionale) duurzame instandhouding van de soort. Aan deze lijst zijn geen grote veranderingen onderhevig: deze soorten broeden, of is er een mogelijkheid dat gebroed wordt, in het Bioscience Park. Anno 2017 is vastgesteld dat de Slechtvalk *Falco peregrinus* niet broedt in het Bioscience Park, op basis van gemeentebreed roofvogelonderzoek in 2016 en 2017 (Moerland *in prep.*). Hoewel op de toren van Naturalis een kast staat, vindt regulier gebruik niet plaats. Voorkomen van Huismus *Passer domesticus* wordt niet meer waarschijnlijk geacht. Op de enige bekende plek in het Bioscience Park, omgeving van het Pesthuis, werd de soort voor het laatst in 2012 vastgesteld. Sindsdien is de Huismus er niet meer waargenomen ondanks herhaaldelijke bezoeken. Elders in het gebied wordt voorkomen van de soort eveneens onwaarschijnlijk geacht.

De volgende soorten die (naar verwachting) aanvullend vanuit provinciaal belang beschermd worden, zijn Groene specht *Picus viridis*, Nachtegaal *Luscinia megarhynchos* en Scholekster *Haematopus ostralegus* (Figuur 3). Daarnaast is nog onzeker hoe op provinciaal niveau wordt omgegaan met Bosuil *Strix aluco* en Zilvermeeuw *Larus argentatus*. Al deze soorten komen voor of zijn in alle redelijkheid te verwachten in het Bioscience Park als broedvogel.

Andere soorten in deze categorie van ongewone en min of meer bedreigde broedvogels zijn in het Bioscience Park uitgesloten: Grauwe vliegenvanger *Muscicapa striata*, Spotvogel *Hippolais icterina* en Spreeuw *Sturnus vulgaris*. Overige soorten waarvan de instandhouding provinciaal in het geding is, zijn binnen Leiden niet relevant. Het ontbreken van Spreeuw in het onderzoeksgebied is naar verwachting een gevolg van een afname van geschikt foerageergebied en ontbreken van geschikte broedlocaties. Voor Spotvogel geldt een tekort aan geschikt struweel, voor Grauwe vliegenvanger tevens een tekort aan zonnige bossen en bosranden. Boerenwaluw *Hirundo rustico* broedt niet in het Park, wel in de manege aan de Wassenaarseweg direct naast het Bioscience Park.

Tot slot wordt benadrukt dat ook onder de Wnb alle in gebruik zijnde nesten van vogels strikt beschermd zijn. Deze nesten kunnen zich bevinden op de grond, in struweel, in bomen, als ook in bebouwing.

Tabel 1. Overzicht (potentieel) aanwezige strikt beschermde vogelsoorten in Bioscience Park Leiden. *soort voorheen in de Ffwet vallend onder de categorie 'soort met jaarrond beschermd nest'. NB: de provinciale invulling van de Wnb vindt nog plaats; mogelijk wordt de lijst met beschermde soorten korter.

Soort	Aanwezigheid
Boomvalk <i>Falco subbuteo</i> *	vastgesteld
Bosuil <i>Strix aluco</i>	mogelijk
Buizerd <i>Buteo buteo</i> *	vastgesteld
Gierzwaluw <i>Apus apus</i> *	mogelijk
Groene specht <i>Picus viridis</i>	mogelijk
Nachtegaal <i>Luscinia megarhynchos</i>	vastgesteld
Ransuil <i>Asio otus</i> *	mogelijk
Scholekster <i>Haematopus ostralegus</i>	vastgesteld
Sperwer <i>Accipiter nisus</i> *	vastgesteld
Zilvermeeuw <i>Larus argentatus</i>	vastgesteld

Figuur 3. Vermoedelijk broedpaar van Scholekster in het Bioscience Park.

Afgezien van het Leidse (en hier besproken) deel van het Bioscience Park, is het deel van het park dat in Oegstgeest valt (*Rhijnfront*) en buiten het onderhavig onderzoeksgebied valt, voor een reeks beschermde soorten potentieel (nog steeds) van belang: Grutto *Limosa limosa*, Kievit *Vanellus vanellus*, Tureluur *Tringa totanus*, Scholekster *Haematopus ostralegus*, Veldleeuwerik *Alauda arvensis*, Graspieper *Anthus pratensis* en Gele kwikstaart *Motacilla flava*.

Zoogdieren

Met betrekking tot de zoogdieren worden de eerder besproken conclusies gehandhaafd:

- potenties voor onder de Wnb worden enkel gezien voor vleermuizen, te weten Gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus* en Ruige dwergvleermuis *P. nathusii* en Laatvlieger *Eptesicus serotinus*. Solitaire exemplaren van de Baardvleermuis *Myotis mystacinus*, een regionaal zeldzame soort, kunnen in de Kop van de Leeuwenhoek en Tuin van Snellius evenmin worden uitgesloten. Eerder volledig vleermuisonderzoek hier (Moerland 2013) is inmiddels verlopen.

- volwaardig leefgebied voor overige, eveneens in de Wnb beschermde zoogdieren, onder meer Steenmarter *Martes foina*, Waterspitsmuis *Neomys fodiens* en Eekhoorn *Sciurus vulgaris*, ontbreekt in het Bioscience Park.

Beschermde situaties in relatie tot vleermuizen zijn te verwachten in de vorm van verblijfplaatsen en essentiële vliegrouete(s). Verblijfplaatsen kunnen zich zowel in bomen bevinden (Ruige dwergvleermuis), als in bebouwing (Laatvlieger, Gewone en Ruige dwergvleermuis), zie hiervoor ook in Moerland (2015a,b,c).

In het kader van de ontwikkeling van het terrein rondom het Gorlaeus-laboratorium is vanuit natuurwetgeving beschermd voorkomen van Gewone dwergvleermuis vastgesteld (Moerland 2015b). De huidige locatie met verblijfplaatsen wordt op termijn gesloopt. Hiertoe zijn vleermuiskasten als tijdelijke maatregel op het naastgelegen universitair sportcentrum bevestigd. Onbekend is in hoeverre deze kasten nu in gebruik zijn.

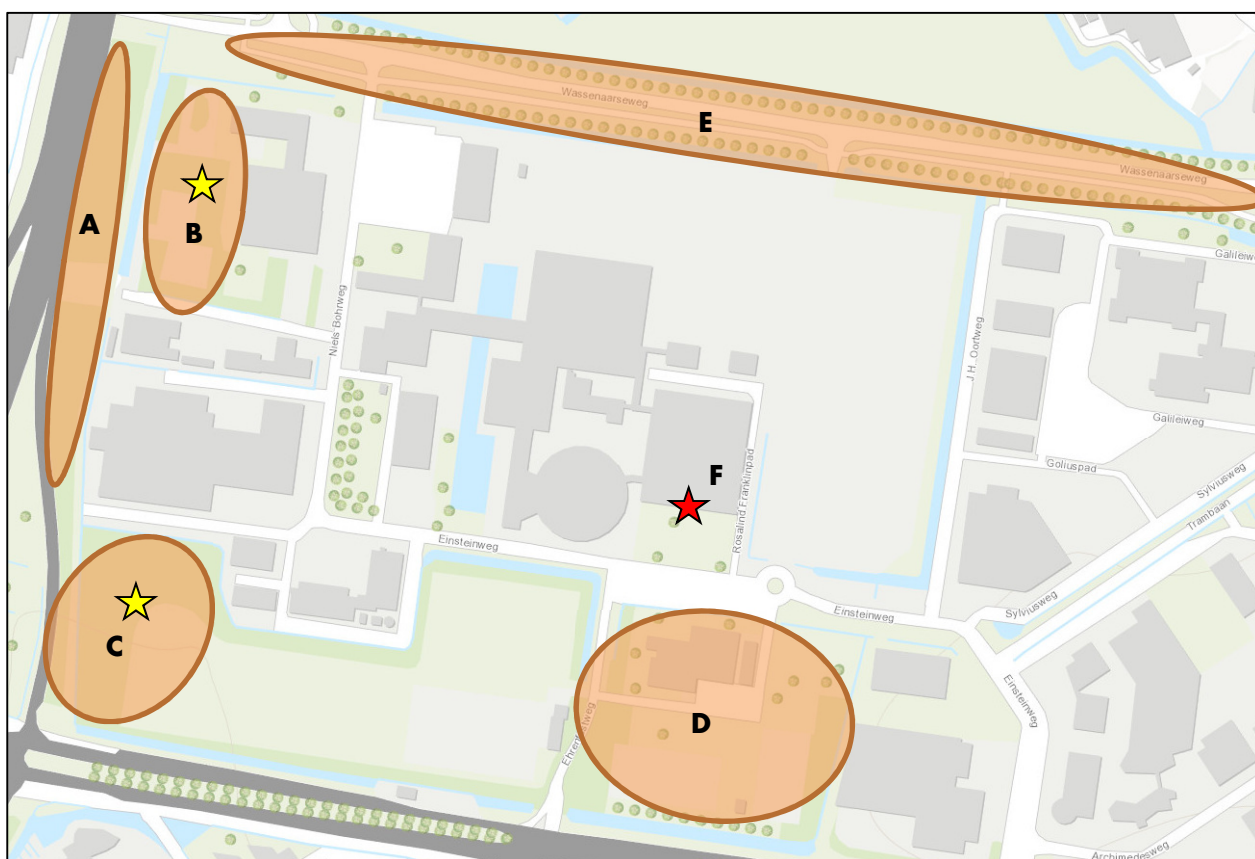
Figuur 4. Universitair sportcentrum aan de Einsteinweg, met vleermuiskasten, hier twee op de foto.

Conclusie

Binnen het plangebied zijn potenties voor beschermd voorkomen aangetroffen voor de volgende soortgroepen. Het gaat om tien soorten broedvogels (als maximum voor inschatting van provinciaal beleid) en vier soorten vleermuizen. Kerngebieden met een hoge kans op aanwezigheid van een of meerdere beschermde soorten bevinden zich in het plangebied zoals weergegeven Figuur 5 en Figuur 7. In deze zones zullen ruimtelijke ingrepen voorafgegaan moeten worden door ecologisch onderzoek.

Daarnaast worden de volgende situaties expliciet benoemd als kanshebbend voor beschermd gebruik door vogels en vleermuizen (en zijn niet op de kaarten weergegeven, ten gunste van het overzicht):

- op alle platte daken van gebouwen kunnen Zilvermeeuw en Scholekster broeden. Omdat de landelijke gunstige staat van instandhouding van deze soorten in het geding is, moet rekening worden gehouden met een provinciale bescherming van deze situaties;
- in alle volwassen populieren met kraaiennesten kan Boomvalk broeden;
- alle bebouwing met open stootvoegen zijn potentiële verblijfplaatsen voor dwergvleermuis;
- in alle oudere bomen met scheuren en holtes kunnen vleermuizen huizen.

Figuur 5. Overzicht potenties beschermde natuurwaarden in westelijk deel onderzoeksgebied, zie ook Tabel 2 voor nadere toelichting.

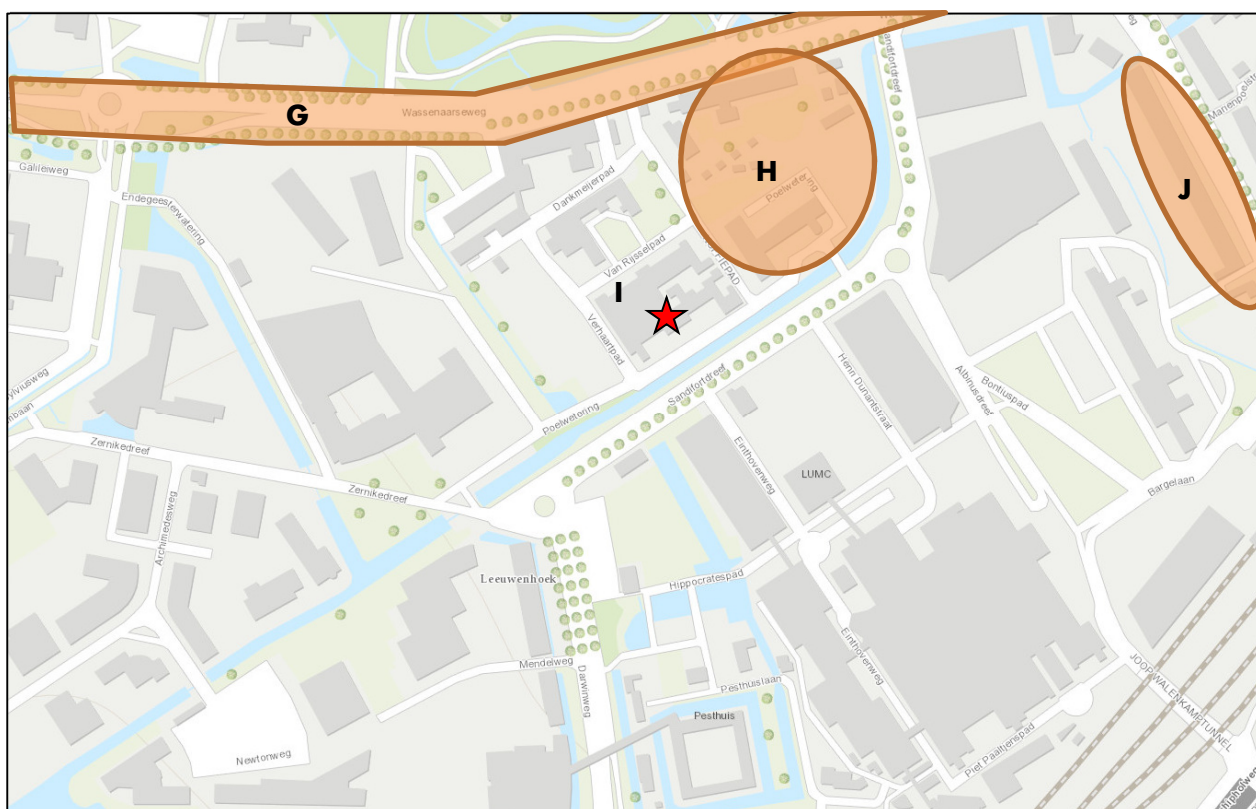
Niet apart geduid zijn potenties voor vogels (Zilvermeeuw, Scholekster) en vleermuizen in en op gebouwen, evenmin als de potenties voor Boomvalk en vleermuizen in bomen.

Tabel 2. Overzicht potenties beschermde natuurwaarden per locatie (zie ook Figuur 5). **Nota bene**, dit is geen uitsluitende lijst voor potenties voor Boomvalk, Zilvermeeuw, Scholekster en vleermuizen.

locatie	duiding	potentie beschermde situatie
A	groenstrook A44	Nachtegaal
B	Tuin van Snellius	Nachtegaal, Ransuil, Bosuil, Groene specht, vleermuizen gele ster: nest Sperwer (2017)
C	Kop van de Leeuwenhoek	Nachtegaal, Ransuil, Bosuil, Groene specht, vleermuizen gele ster: nest Buizerd (2017)
D	Universitair Sportcentrum	Groene specht, Boomvalk, vleermuizen
E	Wassenaarseweg	Boomvalk, vleermuizen
F	terrein Gorlaeus	verblijfplaats Gewone dwergvleermuis (Moerland 2015b)

Figuur 6. Tuin van Snellius, van waarde voor onder meer Sperwer.

Figuur 7. Overzicht potenties beschermde natuurwaarden in oostelijk deel onderzoeksgebied, zie ook Tabel 3 voor nadere toelichting. **Niet apart geduid** zijn potenties voor vogels (Zilvermeeuw, Scholekster) en vleermuizen in en op gebouwen, evenmin als de potenties voor Boomvalk en vleermuizen in bomen.

Tabel 3. Overzicht potenties beschermde natuurwaarden per locatie (zie ook Figuur 5). **Nota bene**, dit is geen uitsluitende lijst voor potenties voor Boomvalk, Zilvermeeuw, Scholekster en vleermuizen.

locatie	duiding	potentie beschermde situatie
G	Wassewaarseweg	Boomvalk, vleermuizen
H	Poelwetering	Ransuil, vleermuizen
I	Pathologie	verblijfplaatsen Gewone dwergvleermuis (Moerland 2015c)
J	Zeezijde	Gierzwaluw, vleermuizen

Literatuur

- Moerland, W. 2013. FFW-onderzoek universitair sportcomplex Leiden. bSR-notitie 0950. Bureau Stadsnatuur, Rotterdam.
- Moerland, W. 2015a. Quick scan BioScience Park Leiden. bSR-notitie 1283. Bureau Stadsnatuur, Rotterdam.
- Moerland, W. 2015b. Vervolgonderzoek Gorlaeus lab Leiden. bSR-notitie 1269. Bureau Stadsnatuur, Rotterdam.
- Moerland, W. 2015c. Vervolgonderzoek Pathologisch lab Leiden. bSR-notitie 1268. Bureau Stadsnatuur, Rotterdam.
- Moerland, W. & A. de Baerdemaeker 2012. Quick scan Leeuwenhoek Leiden. bSR-notitie 0858. Bureau Stadsnatuur, Rotterdam.

© Bureau Stadsnatuur | Westzeedijk 345 | 3015 AA Rotterdam

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteursrechthebbende.

bSR kan door opdrachtgever niet aansprakelijk worden gesteld voor schade die voortvloeit uit gebruik van data of gegevens of door toepassing van aanbevelingen en conclusies, die zijn opgenomen in deze rapportage.

Bijlage – Wet natuurbescherming

Kader

De Wet natuurbescherming is per 1 januari 2017 van kracht en vervangt de Flora- en faunawet, de Boswet en de Natuurbeschermingswet 1998. Deze bijlage vat de belangrijkste feiten met betrekking tot de Wet natuurbescherming samen en is gericht op personen en instanties die te maken krijgen met de wet in het kader van ruimtelijke ontwikkeling, beheer en onderhoud. Uitvoering van de wet valt onder de verantwoordelijkheid van de provincies. De inhoud van deze bijlage betreft in eerste instantie de algemeen geldende verbodsbepalingen en in tweede instantie de Zuid-Hollandse context waarin deze verbodsbepalingen moeten worden toegepast. De aanvullende regelgeving rond bescherming van soorten in Natura 2000-gebieden wordt hier slechts kort besproken.

Doel

De Wet natuurbescherming beschermt de van nature in Nederland in het wild voorkomende planten en dieren.

Beschermingsregimes

Er zijn drie categoriën soorten met een eigen beschermingsregime en daaraan gekoppelde verbodsbepalingen: vogels, habitatrichtlijnsoorten en overige soorten. Een soort kan niet onder meer dan één van deze regimes vallen. Vogels vallen per definitie onder het regime van de Vogelrichtlijn.

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn

Artikel 3.1

1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
5. Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn

Artikel 3.5

1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Beschermingsregime andere soorten

Artikel 3.10

1. Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:
 - a. in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
 - b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
 - c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.
2. Artikel 3.8, met uitzondering van het derde en vierde lid, is van overeenkomstige toepassing op de verboden, bedoeld in het eerste lid, met dien verstande dat, in aanvulling op de redenen, genoemd in het vijfde lid, onderdeel b, de noodzaak voor de ontheffing of vrijstelling ook verband kan houden met handelingen:
 - a. in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
 - b. ter voorkoming van schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes, of begraafplaatsen;
 - c. ter beperking van de omvang van de populatie van dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omringende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden;
 - d. ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren;
 - e. in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
 - f. in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
 - g. in het kader van bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied, of
 - h. in het algemeen belang.
3. De verboden, bedoeld in het eerste lid, onderdelen a, en b, zijn niet van toepassing op de bosmuis, de huisspitsmuis en de veldmuis voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden.

Verordening uitvoering Wet natuurbescherming Zuid-Holland

De verordening bevat onder andere regels voor faunabeheereenheden en diverse vrijstellingen voor het bestrijden van schade en het uitvoeren van werkzaamheden. Ook is in de verordening opgenomen voor welke soorten een vrijstelling geldt van de verbodsbepalingen in artikel 3.10 van de Wet natuurbescherming (zie onder). Voor de verordening, zie:

https://omgevingsdiensthaaglanden.nl/entity-file/entity/producten/field/relevante_informatie_2/instance/7/locale/1/download/0/product/7ontheffingverlening-soorten/Verordening%20Wnb%20Zuid-Holland

Vogelsoorten met een ongunstige staat van instandhouding in Zuid-Holland (Artikel 3.1)

Naar aanleiding van Artikel 3.1 lid 5 heeft Bureau Stadsnatuur een lijst opgesteld van vogelsoorten waarbij storing van wezenlijke invloed kan zijn op de staat van instandhouding. Het betreft soorten die als broedvogel in Zuid-Holland voorkomen en waarvoor onder de Flora- en faunawet reeds een jaarronde bescherming gold, aangevuld met soorten die op basis van actuele gegevens een ongunstige staat van instandhouding (negatieve populatietrend en/of een kleine, kwetsbare populatie) kennen en waarvoor derhalve gemitigeerd of gecompenseerd zou moeten worden in geval van ruimtelijke ontwikkeling en beheer. Het gaat om de volgende soorten: Appelvink, Baardmannetje, Blauwe reiger, Boerenzwaluw, Bontbekplevier, Boomvalk, Bosuil, Bruine kiekendief, Buizerd, Dwergstern, Eider, Gele kwikstaart, Goudvink, Grauwe klauwier, Grauwe vliegenvanger, Groene specht, Grote gele kwikstaart, Grote mantelmeeuw, Grote zilverreiger, Grutto, Havik, Huismus, Huiszwaluw, IJsvogel, Kerkuil, Kievit, Kleine bonte specht, Kleine plevier, Kleine zilverreiger, Kluut, Kneu, Koekoek, Krooneend, Kwak, Kwartelkoning, Lepelaar, Matkop, Middelste zaagbek, Nachtegaal, Oeverzwaluw, Ooievaar, Patrijs, Porseleinhoen, Purperreiger, Raaf, Ransuil, Ringmus, Roek, Roerdomp, Scholekster, Slechtvalk, Slobeend, Snor, Sperwer, Spotvogel, Spreeuw, Sprinkhaanzanger, Steenuil, Steltkluit, Stormmeeuw, Strandplevier, Tafeleend, Tapuit, Torenvalk, Tureluur, Veldleeuwerik, Velduil, Visdief, Waterral, Watersnip, Wielewaal, Wilde eend, Wintertaling, Woudaap, Wulp, Zilvermeeuw, Zomertaling, Zomertortel, Zwarte roodstaart, Zwarte stern en Zwartkopmeeuw. Deze lijst is niet uitputtend en kan op basis van ontwikkelingen in de toekomst worden gewijzigd op basis van ecologisch zwaarwegende omstandigheden. Het effect van de ingreep is uiteindelijk leidend in de afweging of sprake is van een beschermde (en daarmee ontheffingsplichtige) situatie.

Beschermde habitatrichtlijnsoorten in Zuid-Holland (Artikel 3.5)

Soorten uitsluitend vermeld in Bijlage II – Beschermingsregime Artikel 3.5 alleen van toepassing in Natura 2000-gebieden.

De volgende soorten zijn meer of minder recent vastgesteld in de provincie Zuid-Holland en vallen uitsluitend in voor deze soorten aangewezen Natura 2000-gebieden onder het beschermingsregime Artikel 3.5: Nauwe korfslak en Zeggekorfslak.

Soorten vermeld in Bijlage IV – Beschermingsregime Artikel 3.5 van toepassing.

De volgende soorten zijn meer of minder recent vastgesteld in de provincie Zuid-Holland en vallen onder het beschermingsregime Artikel 3.5: Groenknolorchis, Platte schijfhoren, Bataafse stroommossel, Gevlekte witsnuitlibel, Groene glazenmaker, Rivierrombout, Houting, Steur, Boomkikker, Heikikker, Kamsalamander, Poelkikker, Rugstreeppad, Zandhagedis, Bever, Noordse woelmuis, Otter, Bosvleermuis, Franjestaart, Gewone baardvleermuis, Gewone dwergvleermuis, Gewone grootoorvleermuis, Kleine dwergvleermuis, Laatvlieger, Meervleermuis, Rosse vleermuis, Ruige dwergvleermuis, Tweekleurige vleermuis, Vale vleermuis, Watervleermuis, Bruinvis, Bultrug, Dwergvinvis, Gewone dolfin, Gewone vinvis, Griend, Potvis, Tuimelaar, Witflankdolfijn en Witsnuitdolfijn.

Beschermde andere soorten in Zuid-Holland (Artikel 3.10)

De volgende soorten zijn meer of minder recent vastgesteld in de provincie Zuid-Holland en vallen onder het beschermingsregime Artikel 3.10: Blaasvaren, Bokkenorchis, Glad biggenkruid, Moerasgamander, Muurbloem, Ruw parelzaad, Schubvaren, Smalle raai, Stofzaad, Aardbeivlinder, Grote vos, Grote modderkruiper, Kwabaal, Ringslang, Boommarter, Damhert, Das, Eekhoorn, Gewone zeehond, Grijze zeehond, Steenmarter en Waterspitsmuis.

Soorten waarvoor in Zuid-Holland een vrijstelling geldt van beschermingsregime Artikel 3.10

In Zuid-Holland is een vrijstelling van de verbodsbepalingen Artikel 3.10 van toepassing op de volgende soorten: Aardmuis, Bastaardkikker, Bosmuis, Bruine kikker, Bunzing, Dwergmuis, Dwergspitsmuis, Egel, Gewone bosspitsmuis, Gewone pad, Haas, Hermelijn, Huisspitsmuis, Kleine watersalamander, Konijn, Meerkikker, Ree, Rosse woelmuis, Veldmuis, Vos, Wezel en Woelrat.

Geïntroduceerde soorten in Zuid-Holland

Soorten die zich door menselijk toedoen buiten hun natuurlijke areaal hebben gevestigd (geïntroduceerde soorten) vallen in Zuid-Holland niet onder de beschermingsregimes Artikel 3.1, 3.5 of 3.10, tenzij sprake is

van een populatie die langer dan 50 jaren achtereen heeft standgehouden. Voorbeelden in een Zuid-Hollandse context zijn Gele helmblom uitgezaaid vanuit tuinen en Vroedmeesterpad al dan niet moedwillig geïntroduceerd door terrariumhouders.

Beleidsregel Wet natuurbescherming Zuid-Holland

In de beleidsregel staan onderwerpen als het verlenen van tegemoetkomingen in de faunaschade en de vergunningverlening voor Natura 2000-gebieden in het kader van de Programmatische Aanpak Stikstof. Voor de beleidsregel, zie:

https://omgevingsdiensthaaglanden.nl/entity-file/entity/producten/field/relevante_informatie_3/instance/7/locale/1/download/0/product/7onthefingverlening-soorten/Beleidsregel%20Wnb%20Zuid-Holland

Zorgplicht

In de Wet natuurbescherming is een zorgbeginsel (artikel 1.10 en 1.11) opgenomen: de intrinsieke waarde van soorten is vastgesteld in een doelbepaling en geldt voor alle soorten, los van een beschermingsregime. Het is een algemeen geldende fatsoenseis die erop neerkomt dat redelijkerwijs vermijdbare schade aan planten en dieren moet worden voorkomen.

Wanneer ontheffing aanvragen?

Wanneer redelijkerwijs kan worden vermoed dat verbodsbepalingen ten gevolge van een voorgenomen activiteit worden overtreden, moet eerst worden bepaald of mitigerende (verzachtende) maatregelen de schade kunnen beperken of tenietdoen zodat het overtreden van het verbod kan worden voorkomen. Wanneer het overtreden van een verbod onvermijdelijk is en er moet worden gecompenseerd voor veroorzaakte schade, dan dient men een ontheffing aan te vragen. Het aanvragen van een ontheffing heeft alleen zin als de functionaliteit van een plangebied voor een beschermde soort voldoende nauwkeurig in beeld is gebracht. Meestal is hier een uitgebreid onderzoek voor nodig waarin rekening wordt gehouden met de seizoensactiviteit van een soort. Dergelijk onderzoek dient aan bepaalde richtlijnen te voldoen op basis waarvan de kwaliteit en volledigheid ervan worden gecontroleerd. Een randvoorwaarde is daarnaast dat een aanvraag vergezeld dient te gaan van een zogenaamd activiteitenplan. Hierin moet een initiatiefnemer van een potentieel schadelijke handeling het belang van de voorgenomen activiteit onderbouwen en aangeven welke mitigerende en/of compenserende maatregelen ten gunste van de soort(en) in kwestie worden getroffen.

Omgevingsvergunning

Wanneer er sprake is van een omgevingsvergunning mogen ontheffingen voor beschermde soorten aanhaken. Bij aanhaken moet de gemeente een volledigheidstoets uitvoeren en verzorgt de gemeente de toetsing door de Omgevingsdienst. Ten behoeve van een aanvraag zijn een onderzoeksrapport met inventarisatiegegevens en een activiteitenplan noodzakelijk. Met de aanvraag van een omgevingsvergunning is een wettelijke beslistermijn gemoeid van maximaal 26 weken. De gehele aanvraag verloopt via de gemeente.

Losse ontheffing

Wanneer een ontheffing aangevraagd moet worden waarbij geen omgevingsvergunning nodig is, is de beslistermijn 13 weken met maximaal 7 weken verlenging. De gehele aanvraag verloopt via Omgevingsdienst Haaglanden (ODH). De leges bedragen EUR 1800,-. Ten behoeve van een aanvraag zijn een onderzoeksrapport met inventarisatiegegevens en een activiteitenplan noodzakelijk. Voor meer informatie en aanvraagformulieren, zie:

<https://omgevingsdiensthaaglanden.nl/categorie/product/7-onthefingverlening-soorten.html>

Gedragscodes

Bestaande gedragscodes die zijn goedgekeurd onder de Flora- en faunawet zijn, indien nog niet verlopen, nog altijd geldig voor de soorten die onder de Wet natuurbescherming onder één van de drie beschermingsregimes vallen. Voor nieuwe beschermde soorten waarvoor geen mitigerende maatregelen zijn vermeld in gedragscodes zal mogelijk een ontheffing noodzakelijk zijn. Voor soorten die niet meer onder een strikt beschermingsregime vallen zal een gedragscode daarentegen niet meer noodzakelijk zijn.

Handhaving

Bij een vermoede overtreding van een verbodsbepaling in de Wet natuurbescherming kan handhaving worden ingeschakeld. In Zuid-Holland is de Omgevingsdienst Zuid-Holland-Zuid (OZHZ) hiervoor verantwoordelijk. Voor meer informatie, zie: <https://www.ozhz.nl/vergunningen-en-meldingen/groene-handhaving>

Melding van een vermoede overtreding:

Telefoon: 078-770 85 85

website: <http://www.natuurzuidholland.nl/contact/>

Overige contactgegevens:

Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid

Afdeling Toezicht en Handhaving

Postbus 550

3300 AN Dordrecht